

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Της κ.Βαρβάρας Μεταλληνού
Πρεσβυτέρας-Δρ.Θεολογίας

Ζούμε αυταπόδεικτα σ'ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο,στον οποίο σημειώνονται ραγδαίες εξελίξεις.Το κοινωνικό μας πλαίσιο μεταβάλλεται σταθερά και διαιώνιες αρχές και θεσμοί αμφισβητούνται με τις συνεχείς προσαρμογές προς τη λεγόμενη «Νέα Εποχή».Ο σύγχρονος άνθρωπος με τη μονομερή ανάπτυξη της Τεχνολογίας βιώνει μια αλλοτριωμένη ανθρωπολογία και κοινωνιολογία,οι οποίες παράγουν την ωφελιμοκρατία,τον ρατσισμό,την ατομοκρατία,την μέχρι εξοντώσεως εκμετάλλευση του ενός ανθρώπου από τον άλλο.

Η Ορθόδοξη κοινωνία και ο Ορθόδοξος άνθρωπος,παρά τις αναμφισβήτητες αλλοιώσεις,που έχει υποστεί,διατηρούν ως κάποιο βαθμό στοιχεία της ρωμαϊκής παράδοσης,τα οποία μπορούν να συνοψιστούν στην φιλοθεία και φιλανθρωπία.

Σ' αυτό το πλαίσιο βρίσκει νόημα η ύπαρξη όλων των Ρωμηών και συνεπώς και της Ορθόδοξης Γυναίκας.Και αυτή ακριβώς η παράδοση της υποδεικνύει την προσωπική και κοινωνική αποστολή της,η οποία όμως δεν οδηγεί σε ανούσιες συγκρούσεις και αντιδικίες με τον Άνδρα.Ετσι βιώνει την ισότιμη ιδιαιτερότητα του φύλου της και οδηγείται στην αμοιβαιότητα με τον Άνδρα και την αλληλοσυμπλήρωση,διότι «ούτε γυνή χωρίς άνδρος,ούτε ανήρ χωρίς γυναίκός εν Κυρίω» (Α΄Κορ.11,11).

Με αυτή λοιπόν την παράδοση η Ορθόδοξη Γυναίκα σε δύο κυρίως χώρους αυτοεπιβεβαιώθηκε και προσέφερε στο ιστορικό γίνεσθαι.Στην Οικογένεια (την κατ'οίκον εκκλησία) και την Ενορία (τη «μεγάλη οικογένεια»).Και οι δύο αυτές «Οικογένειες»είναι χώροι ζωτικής σημασίας για την επιβίωση και (αγιο)πνευματική ανάπτυξη του Ανθρώπου.Επομένως,παρά την φαινομενική περιθωριοποίησή της η Γυναίκα έκτιζε –και κτίζει-τον αληθινό πολιτισμό ,ο οποίος και μόνο χαρίζει ποιότητα ζωής.

Η μεταβιομηχανική και μεταμοντέρνα όμως κοινωνία «κάλεσε» τη Γυναίκα να πραγματωθεί και στην αγορά εργασίας, όπου πλέον η προσφορά της ήταν αμειβόμενη. Η παρουσία της Ορθόδοξης Γυναίκας στον εργασιακό χώρο ανυπόκριτη και ειλικρινής, αγαπητική και έντιμη, συνεπής και αξιοπρεπής, μεταβάλλεται σε «σιωπώσα παραίνεση». Διότι για την Ορθόδοξη εργαζόμενη Γυναίκα η «έξοδος» της στην αγορά εργασίας αποτελεί ηρωισμό, εφ' όσον με συνέπεια και χαρά αντιμετωπίζει τις πολλαπλές υποχρεώσεις της, και στο χώρο εργασίας και οικογένειας. Έχει δε πάντα ως «πιστεύω» της, ότι με τις διπλές αυτές εργασιακές υποχρεώσεις της αφ' ενός διακονεί τον «πλησίον» της, αφετέρου προσφέρει και αυτή, ακόμη πιο δυναμικά, το μερίδιό της στην «στήριξη» της οικογένειάς της.

Η παρουσία της Ορθόδοξης Γυναίκας είναι σημαντικότερη και αποτελεσματικότερη και στο Κυριακό Σώμα, την Εκκλησία , αφού τα χαρίσματα προσφέρονται σε όλα τα μέλη. Στην μεταπτωτική κατάσταση ο Άνδρας και η Γυναίκα αποτελούν δύο οντότητες πολωμένες, που έλκονται και απωθούνται. Στην «καινή κτίση» όμως γίνεται υπέρβαση της διαφοροποίησης των φύλων και της αντιπαλότητας. Τότε «εν Χριστώ» «ουκ έτι άρσεν και θήλυ», αλλά και οι δύο συλλειτουργούν, παρακαλώντας τον Τριαδικό Θεό για την σωτηρία του κόσμου, μιμούμενοι την Παναγία και τον Πρόδρομο. Οι φορείς των χαρισμάτων, φυσικά, αλληλοεξαρτώνται και συνυπάρχουν, όπως τα κύτταρα και οι διάφορες λειτουργίες στο σώμα, στο «σώμα» της Εκκλησίας.

Μετέχει επομένως και η Γυναίκα στο τριπλό «αξίωμα» του Κυρίου. Γι' αυτό οι Χριστιανές Γυναίκες άσκησαν το «προφητικό»-διδασκτικό έργο από τα πρώτα βήματα της ζωής της Εκκλησίας. Η Σαμαρείτισσα-Αγία Φωτεινή, η Πρίσκιλλα, η αγία Θέκλα γίνονται ιεραπόστολοι. Σήμερα, που οι Γυναίκες κατέχουν και την ανθρώπινη σοφία,διαθέτοντας και πανεπιστημιακούς τίτλους, η διδακτική τους δράση είναι ποικίλη.

Έτσι χρησιμοποιούν και πιο σύγχρονες μορφές έκφρασης, όπως τη δημοσιογραφία, την ποιήση-λογοτεχνία, τις επιστήμες και τέχνες. Σ' αυτές δε κυρίως έχει ανατεθεί η κατήχηση και η διδασκαλία των θρησκευτικών μαθημάτων.

Το «βασιλικό»-διοικητικό αξίωμα της Εκκλησίας διακονεί η Γυναίκα,κυρίως μέσω του φιλανθρωπικού ενοριακού έργου.Επισκέψεις και παροχή βοήθειας σε ασθενείς,φτωχούς,επαφές και κυρίως ηθική ενίσχυση

προβληματικών οικογενειών, παραστρατημένων γυναικών, εγκαταλελειμένων παιδιών, είναι αρμοδιότητες εκκλησιαστικές, που επωμίζονται κυρίως οι Γυναίκες. Η διοργάνωση και λειτουργία δραστηριοτήτων που προσφέρει μια «ζωντανή» Ενορία, τις περισσότερες φορές στηρίζονται στη γυναικεία αγάπη και προσφορά.

Στο «Αρχιερατικό»-λειτουργικό αξίωμα του Κυρίου συμμετέχει η Γυναίκα έχοντας την «πνευματική» ή «γενική» ιερωσύνη, όπως όλοι οι βαπτισμένοι Χριστιανοί.

Η Γυναίκα έτσι μπορεί να τελέσει και αυτή, το μυστήριο του «βαπτίσματος της ανάγκης» ή «αεροβάπτισμα». Επίσης, όπως παλαιότερα, μέσω του θεσμού των «Χηρών» και των «Διακονισσών» συμμετείχε και διακονούσε στη λατρεία, έτσι και σήμερα οι Μοναχές, οι Πρεσβυτέρες και οι περισσότερο δραστηριοποιημένες στην Ενορία Γυναίκες διακονούν και εκπροσωπούν τους Κληρικούς, κυρίως προς τον γυναικείο κόσμο.

Η εκκοσμικευμένη όμως θεώρηση της Εκκλησίας οδήγησε στην αντίληψη, ότι η εξαίρεση των Γυναικών από την «ειδική» ή «μυστηριακή» ιερωσύνη μειώνει και υποβιβάζει τη Γυναίκα. Η Ιερωσύνη όμως στην Ορθοδοξία δεν είναι ένα εκκλησιαστικό επάγγελμα, ούτε έχει τυπικό ή εθιμικό χαρακτήρα, αλλά είναι Μυστήριο θεσμοθετημένο από τον ίδιο τον Ιησού Χριστό και δοσμένο από Εκείνον μόνον στους Αποστόλους και στους συνεχιστές του έργου τους Άνδρες-Κληρικούς. Αυτό δεν σημαίνει υποτίμηση της Γυναίκας. Η δυνατότητα άλλωστε της αγιότητας, της σωτηρίας, παρέχεται ελεύθερα και στα δύο φύλα, γι' αυτό υπάρχουν άγιοι άνδρες και άγιες γυναίκες, που τιμώνται από τους πιστούς, με πρώτη τιμώμενη την «τιμιωτέραν των Χερουβίμ», την Παναγία-Μητέρα του Θεού. Το γιατί στο ανδρικό φύλο δόθηκε η δυνατότητα της ιερωσύνης, ώστε να γίνεται ο Άνδρας «όργανο» προσφοράς της αγιοπνευματικής ζωής, ενώ στο γυναικείο φύλο η δυνατότητα να γίνεται το κατ' εξοχήν «όργανο» προσφοράς της βιολογικής ζωής, δεν είναι έργο του πεπερασμένου ανθρώπου να το ερμηνεύσει απόλυτα. Ο Άνθρωπος, Άνδρας και Γυναίκα, καλείται με πίστη-εμπιστοσύνη σ' Εκείνον να βιώνει τις αποκαλυμμένες θείες αλήθειες και ενέργειες. Και όπως στην αγιοτριαδική κοινωνία της Αγάπης ο Λόγος και ο Παράκλητος συνεργούν και αποκαλύπτουν την βούληση του Θεού-Πατρός, ανάλογα ο Άνδρας και η Γυναίκα, συνεργαζόμενοι αγαπητικά, ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και τον προορισμό της αποστολής τους, που είναι η προσφορά της βιολογικής ζωής και η μεταλλαγή της σε Χριστοζωή, μέσα στο πνεύμα της αλληλοβοήθειας και αλληλοπροσφοράς.